

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

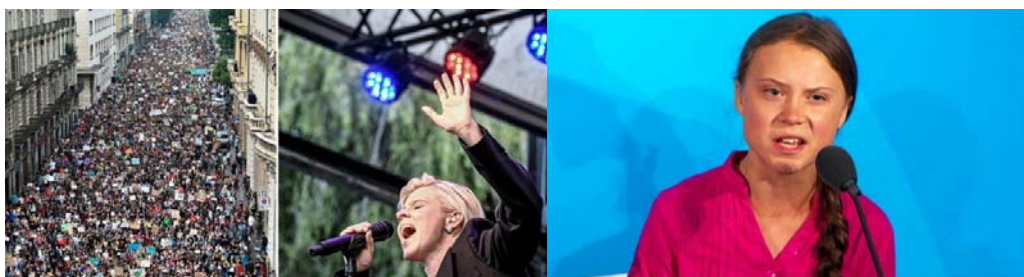
Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۲۹ سپتمبر ۲۰۱۹

«رؤیاهای مرا دزدیده اید... جهان بیدار شده و تغییر در راه است؛ چه دل تان بخواهد و چه نخواهد!»

این سخنان جسورانه یک دختر نوجوان ۱۶ ساله سوئدی خطاب به سران سرمایه داری جهانی در نهادهای سرمایه داری، رسانه ها و اعتراضات خیابانی است! حامیان «جمعه‌ها برای آینده»، جنبش نوبنیادی در حفاظت از تغییرات اقلیمی است که از جمله امروز جمعه ۵ مهر - ۲۷ سپتامبر در پایان اولین هفته اعتراض به وضعیت محیط زیستی جهان، بار دیگر دست به اعتراضات و تظاهرات گسترده زدند. اعتراضات در ده ها کشور و صدها مکان برگزار شد. این تظاهرات ها به عنوان نقطه پایانی بر یک هفته تلاش برای متوجه کردن سیاست مداران و سران جهان به وضعیت بغرنج زیست محیطی روی کره زمین و در ارتباط با اجلاس اقلیمی ملل متحد برگزار شد. این تظاهرات در استکهلم نیز نخست در یکی از میدان‌های بزرگ شهر، مدبور یار پلاتسین برگزار شد. سپس راه پیمائی حدود ۶۰ هزار نفره به گفته تلویویزن سوئدن به سوی کونگس ترد گوردن (باغ شاه) حرکت کردند. یکی از شرکت کنندگان در تظاهرات به نام ایون شولد ۷۱ ساله بود که به خبرنگار رادیو سوئدن گفت نسل او باید بدهی خود را بابت تغییرات آب و هوایی کره زمین به نسل های پس از خود بپردازد. او هم چنین گفت شرکتش در این تظاهرات در اصل برای نوه هایش است تا بدانند هنوز امیدی هست. در سراسر سوئدن در ۱۶۰ مکان مختلف این تظاهرات برگزار شد و شمار زیادی در آن ها شرکت کردند.

تنها در المان، در ۶۵ شهر این تظاهرات برگزاری شد و ده ها هزار نفر در آن شرکت کردند، از جمله در برلین، هامبورگ، مونیخ و کلن. نیوزیلند نقطه آغاز اعتراضات جهانی روز جمعه بود که در آن نزدیک به ۱۷۰ هزار نفر

شرکت کردند. شهرهای ایتالیا، فنلاند، کانادا و چندین کشور دیگر نیز شاهد تظاهرات مشابهی بودند و خواهند بود. گر تا تونبرگ، آغازگر جنبش «جمعه‌ها برای آینده»، اعلام کرد که به اعتراضات مونترال در کانادا خواهد پیوست.

این جنبش عظیم خود را مدیون یک دختر ۱۶ ساله جوان و جسور می‌داند! در ۲۳ سپتامبر ۲۰۱۹ تونبری در حضور رهبران سیاسی حاضر در همایش اقدام برای اقلیم ۲۰۱۹ که در شهر نیویورک برگزار شد سخنرانی کرد. او رهبران جهان را متهم کرد که با بی‌عملی خود در قبال تغییرات اقلیمی رویاها و کودکی او را دزدیده‌اند. او ایرادات خود در مجمع عمومی را با مقدمه‌ای احساسی آغاز کرد که مورد توجه وسیع رسانه‌ها قرار گرفت:

«این‌ها همه اشتباه است. من نباید این‌بالا باشم. من باید در آن سوی اقیانوس سر مدرسه‌ام باشم. ولی شما این‌جا سراغ ما جوانان را برای امید می‌گیرید؟ چه‌طور جرات می‌کنید؟ شماها رویاها و کودکی من را با حرف‌های پوچ خود دزدیده‌اید. تازه من جز خوش‌اقبال‌ها هستم. مردم دارند زجر می‌کشند. مردم دارند می‌میرند. اکوسیستم‌ها به‌طور کلی دارند فرو می‌پاشند. ما در آغاز یک انقراض بزرگ هستیم. با این حال شما فقط درباره پول و افسانه‌های شد اقتصادی بی‌نهایت بحث می‌کنید؟ چه‌طور جرات می‌کنید؟»

این، بخش کوتاهی از سخنان گر تا تونبرگ نوجوان ۱۶ ساله سوئدی است که در اجلاس اقلیمی ملل متحد و سپس در جهان مورد توجه قرار گرفت.

از قبل اعلام شده بود که روز جمعه ۲۷ سپتامبر مونترال هم‌زمان با شهرهای دیگر جهان شاهد برگزاری یکی از بزرگ‌ترین راه‌پیمایی‌های اعتراضی به تخریب محیط‌زیست و تغییرات اقلیمی خواهد بود.

تظاهرات در کشورهای مختلف جهان به دعوت گر تا تونبرگ، کنشگر نوجوان سوئدی برگزار شد. این نوجوان ۱۶ ساله روز جمعه در شهر مونترال کانادا در تظاهرات معترضان به تغییرات آب و هوایی شرکت کرد. او از جاستین ترودو، نخست‌وزیر کانادا و دیگر رهبران جهان خواست گام‌های محکم‌تری برای مقابله با تغییرات آب و هوایی بردارند. نوجوان سوئدی ساعتی پیش از آغاز این تظاهرات، با جاستین ترودو دیدار کرد.

گر تا تونبرگ نوجوان ۱۶ ساله سوئدی، فعالیت‌های زیست‌محیطی خود را از سال گذشته آغاز کرده است اما وی اکنون، به یک رهبر سرشناس و پیگیر محیط‌زیست در جهان، به‌ویژه در جنبش‌های دانش‌آموزی تبدیل شده است. گر تا، سال گذشته جنبش جهانی دانش‌آموزی برای آگاه‌سازی از تغییرات اقلیمی و گرمایش زمین را سازمان‌دهی و آغاز کرد. «جمعه‌ها برای آینده» جنبشی است که از سوئد آغاز شد و به آمریکا رسید؛ کشوری که رئیس‌جمهوری اش به گرم شدن زمین و هشدارهای دانشمندان در این عرصه را باور و یا قبول ندارد اما او به صورت سرزده در اجلاس اقلیمی ملل متحد حاضر و با دهن کجی گر تا تونبرگ مواجه شد.

گر تا در ۱۱ سالگی بیمار و افسرده شد و دست از غذا خوردن و حرف زدن کشید. او در دو ماه، بیش از ۱۰ کیلوگرم وزن از دست داد.

«سندروم اسپرگر» اسم یک بیماری است که پزشکان تشخیص دادند گر تا به آن مبتلا شده است. گفته می‌شود گر تا تنها زمانی سخن گفت که فکر کرد بسیار ضروری است. زیرا این افراد نمی‌توانند به خوبی دروغ بگویند، همه چیز را سیاه یا سفید ببینند و فعالیت‌های اجتماعی برایشان دشوار است. او تا مقطع نهم تحصیلی درس خواند و پس از آن تصمیم گرفت به مدرسه نرود و هر روز با یک پوستر جلوی مجلس سوئد بنشیند.

کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای به اندازه توافق شده در توافق پاریس خواسته گر تا بود و برای این کار راهی جز مدرسه نرفتن و اعتصاب کردن نمی‌دید. ادامه اعتصابات او موجب شد توجه رسانه‌های نه تنها سوئد، بلکه جهان به

دختری جلب شود که با نرفتن به مدرسه، سعی دارد توجه همه به تغییر اقلیم را جلب کند. او باعث شد توجه نوجوانان دیگر در سراسر دنیا به این موضوع جلب شود و در دسامبر ۲۰۱۸، ۲۰ هزار دانش آموز در بیش از ۲۷۰ نقطه دنیا دست به اعتصاب بزنند.

گرتا تونبرگ، روز چهارشنبه ۱۴ اوت ۲۰۱۹، با قایق بادبانی از مسیر اقیانوس اطلس راهی نیویورک شد تا بتواند نه تنها در جمع معترضان محیط زیست در ایالات متحده شرکت کند که علاوه بر آن بتواند در اجلاس ملل متحد درباره تغییرات اقلیمی نیز حاضر شود.

سوانت، پدر گرتا و و یک فیلم بردار او را در این سفر همراهی می کردند.

تونبری فاصله میان پلیموت انگلستان تا نیویورک آمریکا را در اقیانوس اطلس در یک قایق مسابقه ای به طول تقریباً ۲ متر که با انرژی خورشیدی و توربین های زیرآبی کار می کرد، پیمود. این سفر به عنوان نمادی از سفر بین اقیانوسی عاری از کربن اعلام شد که هم چنین بیانگر باور تونبری به اهمیت کاهش انتشار گازهای گلخانه ای است.

این سفر ۱۵ روز، یعنی ۱۴ تا ۲۸ اوت ۲۰۱۹، به طول انجامید. تونبری در مدت حضورش در آمریکا در اجلاس تغییرات اقلیمی ملل متحد در نیویورک و در کنفرانس تغییرات اقلیمی COP 25 در سانتیاگو شیلی شرکت کرد.

تونبرگ برای جلوگیری از مسافرت با هواپیما، سفر خود را در اقیانوس اطلس با قایق بادبانی ۱۸ متری کلید زد. این قایق مجهز به پنل های خورشیدی و توربین های زیر آب است تا برق مورد نیاز در قایق را تامین کند. این سفر دریائی بدون تولید دی اکسید کربن انجام می شود.

گرتا تونبرگ می گوید: «ما صرفاً خواسته مان را مطرح می کنیم، بنا نیست راه حل ارائه کنیم. این کار سیاست مداران است.»

روز ۲۰ اوت سالگرد روزی است که گرتا تونبرگ، نوجوان سوئدی دانش آموزان جهان را به اعتصاب برای انجام اقدام فوری در مورد تغییرات آب و هوایی فراخواند. از آن پس بود که دانش آموزان از کشورهای مختلف به درخواست او پاسخ مثبت داده و بارها در تجمع های خیابانی حاضر شدند و از سیاست مداران خواستند تا برای نسل آینده و تخریب مداوم محیط زیستی کاری نکنند.

گرتا در کنفرانس تغییر اقلیم ملل متحد در سال ۲۰۱۸ نیز سخنرانی تاثیرگذاری داشت. او در بخشی از صحبت هایش بیان کرد: «محبوب بودن برای من اهمیتی ندارد. من به عدالت اقلیمی و موجودات زنده زمین اهمیت می دهم. تمدن ما قربانی شده است؛ قربانی فرصت تعداد کمی از افراد برای این که دائماً پول های هنگفتی به جیب بزنند. زیست کره ما قربانی شده تا افراد ثروتمند در کشورهایمانند کشور من بتوانند در ناز و نعمت زندگی کنند.»

این دختر جوان و جسور، در اجلاس اقلیمی ملل متحد خطاب به برخی از رهبران جهان، گفت: «نمی خواهم باور کنم شما فوریت مسأله تغییرات اقلیمی را فهمیده اید و در عین حال کاری نمی کنید؛ چرا که اگر بخواهم چنین چیزی را باور

کنم آن وقت شما شیطان هستید. من نباید این جا باشم، بلکه باید آن سوی اقیانوس در مدرسه می بودم. با وجود آن که شما باید برای ما جوانان امید به ارمغان می آوردید اما با حرف های تو خالی کودکی و رویاهای مرا دزدیده اید. مردم رنج می برند. مردم دارند از بین می روند. تمام اکوسیستم در حال فروپاشی است. ما در آستانه یک انقراض گسترده قرار گرفته ایم اما همه آن چه شما درباره اش حرف می زنید پول و مسأله رشد اقتصادی است. می گوئید به ما گوش می دهید و فوریت مسأله را می فهمید. صرف نظر از این که چقدر غمگین و عصبانی هستم، نمی خواهم این را باور کنم چرا که اگر شما واقعا وضعیت را بفهمید و ناتوان از اقدام مناسب هستید در این صورت شما باید شیطان باشید و این همان چیزی است که نمی خواهم باور کنم. اجازه نمی دهیم به این آسانی از دست این ماجرا خلاص شوید. همین حالا و همین جا ما خط مان را ترسیم می کنیم. جهان بیدار شده و تغییر در راه است؛ چه دل تان بخواد و چه نخواهد.»

دونالد ترمپ، رئیس جمهور امریکا هم با حضور چند دقیقه ای خود در نشست نیویورک حاضران را غافلگیر کرد. او در میان حاضران نشست و چند دقیقه ای به سخنان نارندا مودی، نخست وزیر هند گوش داد و سالن را ترک کرد. در شبکه های اجتماعی تصویری توجه زیادی را به خود جلب کرده، نگاه گرتا تونبرگ فعال محیط زیست سوئدی به دونالد ترمپ در حاشیه نشست اقلیمی نیویورک. گفته می شود که محافظان شرایطی به وجود آوردند که رئیس جمهور امریکا بدون برخورد با دختر سوئدی بگذرد.

مخالفان گرتا که عمدتا سرمایه داران هستند نیز بیکار نشسته اند و اتهامات سخیفی را به او و خانواده اش نسبت می دهند. تا اوت سال ۲۰۱۹، مجله ساینتیفیک آمریکن گزارش داد که مخالفان تونبری با «اشاره بی رحمانه به اوتیسم او» «حملات شخصی» انجام داده اند و «به طور فزاینده ای به حمله توسط آگهی های داخلی متکی هستند تا اثرگذاری او را از بین ببرند.» گمانه نگار سوئدی پائولینا نودیگ، با اشاره به مشکل سلامتی ذهنی تونبری فعالیت او برای رهبری جنبش علیه تغییرات اقلیمی را زیر سؤال برده است.

آدیتا چاکراورتی با نوشته ای در گاردین اظهار داشت که ستون نویس هائی از جمله برندن اونیل، توبی یانگ، و بلاگ گایدو فاوکس هم چنین هلن دیل و راد لیدلز در مجلات اسپکتیور و ساندی تایمز اقدام به «حملات شخصی زشت» به تونبری کرده اند. به گفته یاکوب گول، محقق موسسه گفتگوی استراتژیک، حزب جناح راست آلترناتیو برای المان، به عنوان بخشی از انکار تغییر اقلیمی، به تونبری «به طرز نسبتا شرورانه ای» حمله کرده است.

در ایالات متحده، نیانا لائو، گمانه نگار واشینگتن اکزمیز، مجله ای که متعلق به فیلیپ انشوتس، میلیاردی منکر تغییرات اقلیمی است، اظهار داشت که والدین «جویای شهرت» تونبری، به ویژه مادر او که «ستاره رو به افول اپرا» است که اجراهای بین المللی داشته است، بدون توجه به مشکلات ذهنی تونبری، که به گمان لائو شامل لیست بلندی از ناتوانی ها

بود، با ادعای معلولیت او و خواهرش او را حقیر می‌کنند. به ادعای لایو، با انجام این کار، آن‌ها در معرض اتهام «کودک‌آزاری» هستند.

گرتا تونبرگ کیست؟

گرتا تونبری در ۳ ژانویه ۲۰۰۳ در استکهلم مولد شد. مادرش «مالنا ارنمان»، خواننده اپرا و پدرش «اسناوته تونبری»، بازیگر هستند. پدر بزرگ پدری او «الاف تونبری» کارگردان و بازیگر است. تونبری می‌گوید که او اولین بار در سال ۲۰۱۱، هنگامی که ۸ ساله بود، درباره تغییرات آب و هوا شنید اما نتوانست بفهمد که چرا در مورد آن تلاش زیادی انجام نمی‌شود. سه سال بعد او دچار افسردگی و بی‌حالی شد، حزن زد و غذا خوردن را متوقف کرد.

حدود دو سال قبل تونبری از پدر و مادرش خواست تا با «وگان» شدن و پرهیز از مسافرت هوایی به جنبش کاهش «ردپای کربن» ملحق شوند. واکنش نهائی والدین و پذیرش تغییر در سبک زندگی‌شان باعث امید و باور تونبری به توانائیش در ایجاد تغییر منجر شد. داستان خانواده آن‌ها در کتاب «صحنه‌هایی از جان» در سال ۲۰۱۸ نقل شده است. تونبری در مصاحبه‌ای با ای‌می‌گودمن از دموکراسی نو، تونبری گفت که ایده اعتصاب مدرسه‌ای برای بهبود شرایط اقلیمی پس از ماجرای تیراندازی در مدارس آمریکا در فوریه به ذهنش رسید و منجر به این شد که تعداد زیادی نوجوان از حاضر شدن در مدارس خودداری کنند. تعدادی از این فعالان نوجوان در دبیرستان مارجوری استونمن داگلاس در پارکلند - فلوریدا، برای حمایت از کنترل اسلحه، راهپیمایی با عنوان «راهپیمایی‌ای برای زندگی ما» ترتیب دادند.

در ۲۰ اوت ۲۰۱۸ تونبری، که تازه کلاس نهم را شروع کرده بود، تصمیم گرفت که تا روز انتخابات سراسری سویدن (۲۰۱۸) که در تاریخ نهم سپتامبر برگزار می‌شد به مدرسه نرود. این انتخابات درست پس از گرم‌ترین تابستان سویدن در ۲۶۲ سال گذشته که با موجی از گرما و آتش‌سوزی جنگل‌ها همراه بود برگزار می‌شد. خواسته‌های او شامل این بود که دولت سویدن مطابق توافق پاریس، میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای را کاهش دهد. او اعتراض خود را با نشستن در خارج از ریکسداگ (پارلمان) سویدن و در دست گرفتن تابلوی Skolstrejk för klimatet (اعتصاب مدرسه برای شرایط اقلیمی) به مدت سه هفته در ساعات مدرسه نشان داد. وی هم‌چنین اعلامیه‌هایی را صادر کرد که اظهار داشت: «من این کار را می‌کنم زیرا شما بزرگ‌ترها دارید به آینده من کند می‌زنید.»

در واقع تونبرگ وقتی تنها ۱۵ سال داشت، اعتصاب‌های تک نفره خود را در اوت ۲۰۱۸ آغاز کرد. او به جلوی پارلمان سویدن می‌رفت. پلاکاردی در دست داشت که روی آن نوشته شده بود: «اعتصاب مدارس برای تغییرات آب و هوایی.»

گرتا با پلاکاردی روبروی پارلمان سویدن در سال ۲۰۱۸ - رویترز

موضوعی که باعث شد تا یک سال بعد صدها هزار دانش آموز اروپایی را با خود همراه کند. او هم چنین در این حرکت از سیاست مداران خواست تا برای مقابله با تغییرات آب و هوایی اقدامات بیش تری انجام دهند.

در فوریه سال ۲۰۱۹، ۲۲۴ فعال دانشگاهی، نامه حمایتی علنی را امضاء کردند که در آن اعلام کردند که آن ها از اقدامات تونبری و نوجوانان اعتصاب کننده در بیان اعتراض خود الهام گرفته اند. دبیرکل ملل متحد متحت، آنتونیو گوترش نیز اعتصابات مدرسه ای توسط تونبری را توصیه کرد و پذیرفت که: «نسل من نتوانسته است به درستی پاسخ گوی چالش چشم گیر تغییرات اقلیمی باشد. این عمیقاً توسط جوانان احساس می شود. عجیب نیست اگر آن ها عصبانی هستند.»

در ژوئن سال ۲۰۱۹، تونبری در تماسی ویدئویی با الکسندریا اوکاسیو کورتز که توافق نامه نیو دیل سبز را در فوریه ۲۰۱۹ به مجلس نمایندگان امریکا از سال کرده بود که در آن از ایالات متحده می خواست تا طی یک دهه تولید گازهای گلخانه ای را به صفر برساند، صحبت کرد. آن ها درباره جدی گرفته نشدن دیدگاه هایشان به دلیل کم سالی آن ها گفتگو کردند و این که در عمل چه روشی موثر خواهد بود.

آنتونیو گوترش، دبیرکل ملل متحد متحد، در سخنرانی در رویدادی در نیویورک در مه ۲۰۱۹ گفت نسل وی «در نبرد در برابر تغییرات آب و هوا برنده نیست» و حالا «نجات سیاره» ما به عهده نوجوانان است.

تونبری برای برجسته کردن نگرانی های خود از مثال های محکمی استفاده می کند و با صراحت لهجه، رهبران تجاری و سیاسی را خطاب قرار می دهد، و اغلب آن ها را به دلیل منفعل بودن شان سرزنش می کند. به عنوان مثال، او به هیئت رهبران برجسته مشاغل و سیاسی در داووس گفت: «بعضی از مردم، بعضی از شرکت ها، و به خصوص بعضی از تصمیم گیرندگان، دقیقاً می دانند که چه ارزش های گران بهائی را قربانی کرده اند تا بتوانند مبلغی غیرقابل تصور پول به جیب بزنند. من فکر می کنم بسیاری از شما امروز این جا متعلق به این گروه از مردم هستید.» وی در ادامه گفت: «من از شما می خواهم طوری رفتار کنید که انگار خانه مان آتش گرفته - چون واقعا این طور است.» وی در اکتبر سال ۲۰۱۸ در لندن نیز گفت: «ما با یک بحران بی سابقه فوری روبرو هستیم که هرگز یک بحران تلقی نشده است و رهبران ما همگی در برابر آن رفتار کودکانه ای دارند.»

تونبری در بیانیه ای که در ابتدا در صفحه فیس بوک خود قرار داده بود اذعان می کند که او یک دانشمند آب و هوا نیست: او صرفاً یک پیام رسان است که آن چه را که دانشمندان در دهه های گذشته گفته اند تکرار می کند، بدون این که تاکنون موفقیت زیادی به دست آورده باشد. او می گوید اگر همه به حرف دانشمندان گوش می دادند و واقعیت ها را می پذیرفتند، «آن وقت ما (دانش آموزان) می توانستیم به مدرسه برگردیم.»

در ژوئن سال ۲۰۱۹، راه آهن سویدن (SJ) گزارش داد که تعداد سویدنی هائی که از قطار برای سفرهای محلی استفاده می کنند نسبت به سال گذشته، ۸ درصد بیش تر شده است، که نشان دهنده نگرانی روزافزون مردم در مورد تأثیر سفرهای هوایی بر انتشار گازهای گلخانه ای است که با امتناع تونبری از پرواز به کنفرانس های بین المللی نمایان شده است.

مبتکر جنبش «جمعه ها برای آینده» در ماه های اخیر شد تا جوانان و نوجوانان دست از درس و مشق بکشند و تظاهرات کنند. در پی دعوت گرتا، ابتدا دانش آموزان دبیرستان های بلژیک از نخستین روزهای آغازین سال جاری میلادی، در خیابان های بروکسل، پایتخت این کشور تجمع کرده و تقریباً هر هفته به راه پیمائی خود ادامه دادند. جنبش «جوانان برای اقلیم» نیز در همین کشور پایه گذاری شد.

دانش آموزان در سوئد، فرانسه، برزیل، آلمان، بریتانیا، کره جنوبی، آمریکا، استرالیا، هند و بیش از صد کشور دیگر به شکل گسترده و فعال در این تظاهرات شرکت کردند.

تونبرگ با تظاهرات دانش آموزان بلژیکی در کارزار «جمعه‌ها برای آینده» همراه شد: رویترز
گرتا پیش از آغاز این اعتصاب‌ها و راهپیمایی‌ها گفته بود: «چرا باید برای آینده‌ای آموزش ببینیم که شاید هیچ‌گاه وجود نداشته باشد؟»

این دختر سوئدی در چند نوبت در تظاهرات شهرهای اروپایی با دانش آموزان همراه شده است و در اتحادیه اروپا سخنرانی کرد.

پیش‌تر، یکی از بزرگ‌ترین راهپیمایی‌های دانش آموزان در حمایت از محیط زیست در تاریخ ۱۵ مارس ۲۰۱۹ انجام شده بود که حضور یک میلیون و ۴۰۰ هزار نفر در این راهپیمایی‌ها در سراسر دنیا تخمین زده می‌شود.

اواخر اسفند گذشته، اعلام شد که سه نفر از اعضای پارلمان سوئد این دختر نوجوان را به دلیل فعالیت‌های گسترده‌اش، نامزد دریافت جایزه صلح نوبل در سال ۲۰۱۹ کرده‌اند و نام او را به آکادمی نوبل ارسال کرده‌اند.

او در واکنش به این موضوع در توئیتری نوشت: «به این نامزدی افتخار می‌کنم و بسیار ممنونم.»

گرتا بعد از این که به چهره معروفی در رسانه‌های دنیا تبدیل شد، سفرهای خود را نیز شروع کرد. یکی از نخستین سفرهای او به داووس سوئیس در ژانویه ۲۰۱۹ بود جایی که مقامات ارشد دولت‌ها و تاثیرگذارترین افراد جهان برای شرکت در مجمع جهانی اقتصاد در آن جمع شده بودند.

گرتا تونبرگ در مجمع داووس سوئیس: رویترز

گرتا تونبرگ، روز پنج شنبه ۱۸ آوریل امسال، در مجلس سنای ایتالیا سخنرانی کرده بود. او در جمع سنای این کشور درباره مسائل مربوط به محیط زیست و تغییرات آب و هوایی و نگرانی کودکان از آینده نامشخص پیش رو گفت: «حالا ما دیگر آینده ای هم در پیش رو نداریم چرا که آن آینده فروخته شده است تا تعداد محدودی از آدم ها درآمدهای نجومی به دست آورند. شما به ما دروغ گفتید.»

گرتا تونبرگ با خطاب قرار دادن سناتورهای ایتالیایی و خبرنگارانی که در این جلسه حضور داشتند تاکید کرد: «شما به بچه ها دروغ گفته اید و به ما امید واهی داده اید، این که چشم انتظار آینده باشیم. ما آموزش و کودکی مان را قربانی این نمی کنیم تا شما درباره تصمیم های سیاسی در جامعه ای که برای ما ساخته اید سخن بگوئید.»

او در ادامه به اشاره به تظاهرات دانش آموزی در سراسر جهان برای مخالفت با تغییرات آب و هوایی افزود: «ما به خیابان نمی آئیم تا شما با ما عکس سلفی بگیرید. ما به خیابان آمده ایم تا بزرگ ترها از خواب بیدار شوند. تا این که شما هم دست به کار شوید. ما بچه ها این کار را می کنیم تا شاید امید و رویای از دست رفته مان بازگردد.»

او ماه قبل از آن در کنفرانس تغییرات اقلیمی ملل متحد در لهستان حضور داشت و سخنرانی کرد.

جوانان زیادی می دانند که نتیجه و دلیل اصلی تخریب محیط زیست، عملکرد سیستم سرمایه داری و دولت های این سیستم مخرب است. راه های بسیار ساده و عملی برای جلوگیری از آلودگی هوا در شهرها و تخریب محیط زیست می توان پیاده کرد برای مثال، شهر «دانکرک» در شمال فرانسه، به بزرگ ترین شهر اروپایی تبدیل شده است که اتوبوس های شهری در آن کاملاً رایگان است.

حمل و نقل رایگان، پیش از این در برخی از شهرهای کوچک اروپا نیز وجود داشت اما این اولین بار است که این پروژه در شهری بزرگ و مناطق حومه آن اجرا می شود.

اتوبوس های دانکرک از ابتدای سپتامبر - ۱۰ شهریور هم برای ساکنان و هم گردشگران رایگان شدند؛ کاری که تاثیر شگفت انگیزی بر جامعه داشته است.

ناوگان اتوبوسرانی این شهر شامل ۱۴۰ اتوبوس است که همه آنها نیز با انرژی پاک کار می کنند و دارای خدماتی مانند شارژ رایگان تلفن همراه و وای فای رایگان هستند.

مطالعات نشان داده است که با اجرای این پروژه، علاوه بر کاهش آلودگی های هوا به دلیل کاهش قابل توجه شمار خودروهای شخصی در سطح شهر، میزان تحرک ساکنان به ویژه افراد مسن نیز بیش تر شده است و در مجموع ساکنان شهر و حومه احساس آزادی عمل بیش تری دارند.

علاوه بر این بستگی به مسیرهای رفت و آمد، شمار مسافران اتوبوس ها بین ۵۰ تا ۸۵ درصد افزایش یافته است.

پروژه اتوبوس های رایگان با هدف افزایش استفاده مردم از حمل و نقل عمومی انجام شده است زیرا بنا بر آمارها دو سوم از ساکنان دانکرک از خودروهای شخصی استفاده می کردند.

دومین دلیل این که درآمدی که از این راه به دست می آمد چندان زیاد نبود. بنا بر اعلام مقامات محلی، حمل و نقل عمومی تنها ۴.۵ میلیون یورو برای شهر درآمد داشت که در مجموع ۱۰ درصد از کل درآمدهای عملیاتی شهر را شامل می شد. به همین دلیل مقامات شهر تصمیم گرفتند با حذف بلیط اتوبوس و هم زمان با حذف سیستم پرهزینه کنترل مسافران، این کمبود فروش را جبران کنند.

مجریان این طرح امیدوارند با موفق بودن اجرای آن در دانکرک، امکان اجرای آن در دیگر شهرهای فرانسه نیز فراهم شود.

همین پروژه نشان می‌دهد اگر حرص و ولع سرمایه‌داران و دولت‌هایشان برای کسب سود کمی تعدیل پیدا کند بی‌گمان به همان نسبت نیز محیط زیست انسان و سایر موجودات نیز سالم‌تر مگردد.

پژوهشگران هشدار داده‌اند اگر تولید گازهای گلخانه‌ای و روند گرمایش زمین مهار نشود، توفان‌ها و بارش‌ها به مراتب سهمگین‌تر و هوا به مراتب نامطلوب‌تر خواهد شد. تازه‌ترین گزارش ملل متحد در مورد تغییرات آب و هوایی نه تنها خوش‌بینانه‌تر از گذشته نیست که هم‌چنان در مورد آینده‌ای تیره و تاریک هشدار می‌دهد. پژوهش‌گران می‌گویند اگر گازهای گلخانه‌ای مهار نشوند، «فاجعه در انتظار دریاها خواهد بود.»

پژوهش‌گران پلن آب و هوایی ملل متحد سوم مهر ماه، هم‌زمان با نشست سران کشورها در مجموع عمومی این نهاد در نیویورک، گزارش تازه‌ای از تحقیقات و برآوردهای خود را منتشر کرده‌اند. گزارش ارائه شده به سران جهان می‌گوید سطح دریاها سریع‌تر از هر زمان دیگری در حال افزایش است؛ یخ‌ها در حال آب شدن هستند و اقیانوس‌ها اسیدی‌تر از گذشته می‌شوند. دریاها در حال از دست دادن میزان اکسیژن خود هستند که در نتیجه از جمله به معنی از دست رفتن بخش قابل توجهی از حیات در آن‌هاست. پژوهش‌گران هشدار داده‌اند اگر تولید گازهای گلخانه‌ای و روند گرمایش زمین مهار نشود، تا اواخر سده جاری، سطح دریاها یک متر بالاتر خواهد آمد، در حالی که شمار بسیار کم‌تر از ماهی‌ها و آبزیان نجات پیدا خواهند کرد. یخ و برف به مراتب کم‌تری باقی خواهد ماند، توفان‌ها به مراتب سهمگین‌تر و بارش‌ها به مراتب شدیدتر خواهد شد و در کل هوایی به مراتب نامطلوب‌تر در انتظار ماست.

در خلاصه‌ای از این گزارش که خبرگزاری اسوشیندپرس به موارد مهم آن اشاره کرده آمده است:

* اقیانوس‌ها تا هم‌اکنون بین یک تا سه درصد از اکسیژن خود را از دست داده‌اند و این میزان افزایش پیدا خواهد کرد.
* در تابستان امسال در منطقه شمالگان بیش‌تر از نیمی از برف موجود، از سال ۱۹۶۷ تا کنون، آب شده است.
* شمار آبزیان تا ۱۵ درصد کم‌تر از آن چه هست می‌شود. میزان صید ماهی تا ۲۴ درصد کاهش خواهد یافت.
* شمالگان، گرینلند و کوهستان‌های صاحب یخچال‌های طبیعی در حال از دست دادن ۷۲۰ میلیارد تن یخ در سال هستند.

* سطح آب‌ها دو و نیم برابر سریع‌تر از سال‌های ۱۹۰۰ تا ۱۹۹۰ در حال افزایش است.

نشریه نیچر در توصیف اهمیت تغییرات گسترده در آب‌های زمین به دلیل تغییرات اقلیمی، به نقش عمده آن‌ها در مقابله با همین تغییرات اشاره کرده است.

نیچر یادآوری می‌کند که آب‌های آزاد برای مدتی طولانی، با جذب گرما و دی‌اکسید کربن اتمسفر، به کاهش پیامدهای گرمایش و تغییرات آب و هوایی کمک می‌کردند. اما این وضعیت در حال تغییر است که نتیجه آن «پیامدهایی فاجعه‌بار برای ساکنان زمین در دهه‌های پیش‌روست.»

بیش از صد پژوهش‌گر از ۲۰ کشور جهان در تهیه تازه‌ترین گزارش ارائه شده به سران ملل متحد حضور داشتند. «پلن بین‌دولتی در ارتباط با تغییرات آب و هوایی» این گزارش را در جریان نشست در موناکو منتشر کرد.

جنبش «جمعه‌ها برای آینده» که سال گذشته میلادی به ابتکار «گرتا تونبرگ» راه افتاد و اکنون به بسیاری از شهرهای جهان رسیده است، روز جمعه ۲۷ سپتامبر بسیاری از مردم، کودک یا جوان و مسن، تنها یا با بچه در کالسکه به خیابان‌ها آمدند تا فریاد بزنند: «بحران آب و هوا در حال حاضر بزرگ‌ترین تهدید علیه بشریت است.»

نشست اجلاس اقلیمی ملل متحد چند روز بعد از این که میلیون‌ها نفر در سراسر جهان برای شرکت در اعتراض‌ها به بی‌توجهی سران جهان به تغییرات اقلیمی، با رهبری فعالان جوان به خیابان‌ها آمدند، برگزار شده است. دانشمندان و پژوهش‌گران نیز بارها درباره شدت گرفتن نشانه‌ها و پیامدهای گرمایش زمین، هشدار داده‌اند.

سخنان محکم و در عین حال تکان‌دهنده این رهبر نوجوان، واکنش‌های بسیاری در رسانه‌های دنیا داشت. کاربران شبکه‌های اجتماعی هم نظرات متفاوتی درباره رفتار و صحبت‌هایش داشتند. برخی جسارت گرتا را تحسین کردند و برخی دیگر صحبت‌هایش را نمایشی و او را بازیچه دست سیاست‌مداران غربی دانستند.

عموماً درباره سخنان گرتا، دو نوع نگرش کلان داریم. یک گروه بدبین هستند و گروه دیگر خوش‌بین. اکنون بسیاری از جوانان، آینده را از آن او و خود می‌بینند و زمانی که سخنرانی می‌کرد، حاضران در اجلاس، دختران و پسران آن را «ایدول» خود می‌دیدند. از طرفی این دختر صحبت‌هایش بسیار شفاف، صریح، صادقانه و بدون تعارف و در نظر گرفتن ملاحظات سیاسی بود که ممکن است برای بسیاری از رهبران احزاب و دولت‌ها ناخوشایند باشد.

طبیعی است که از جامعه و آموزش و پرورش آزاد، دخترانی مثل گرتا به وجود می‌آیند. این دختر در جامعه‌ای مثل سوئد پرورش یافته و می‌تواند صحبت‌هایش را بدون محدودیت مطرح کند. البته در حاکمیت دیکتاتورها نیز کم نیستند. برای نمونه در حاکمیت زن‌ستیز و آزادی‌ستیز حکومت اسلامی ایران، کم نیستند دختران آزاداندیش، مبتکر، خلاق و مبارزی چون سپیده قلیان و...! در حالی که حکومت اسلامی در این چهل سال، حتی صدها زندانی سیاسی زن، به خصوص در دهه شصت که اکثر ۱۶، ۱۵، ۱۷ و یا ۱۸ ساله و ازدواج نکرده بودند را قبل از این که اعدام کنند، به دلیل این که در تفکر اسلامی‌شان، اگر دختر «باکره» اعدام شود به بهشت می‌رود نخست به این‌ها تجاوز می‌کردند و سپس به دست جوخه اعدام می‌سپردند تا اعدام کنند. موردهای مشخصی وجود دارد که به خانواده شخص اعدام شده، شیرینی یا مقداری کمی پول می‌فرستادند و می‌گفتند این شیرینی ازدواج دختر قبل از اعدام است. و یا حق گلوله می‌گرفتند.

به این ترتیب، جنبش محیط زیست تحت عنوان «جمعه‌ها برای آینده»، از انحصار ده‌های طولانی احزاب محیط زیست پارلمانی، خارج شده و به یک جنبش واقعی اجتماعی در خیابان‌ها و مراکز علم و دانش و نیروی نوجوان و جوان تبدیل گردیده و واقعا جایگاه واقعی خود را در جهان امروز پیدا کرده است.

در هر صورت سخنان گرتا تونبرگ بسیار شیرین و دل‌نشین، مصداق ضرب‌المثل «هر سخن کز دل برآید لاجرم بر دل نشیند» است!

جمعه پنجم مهر [میزان] ۱۳۹۸ - بیست و هفتم سپتامبر ۲۰۱۹

*لینک فیلم سفر گرتا با قایق بادبانی به امریکا:

<https://farsi.euronews.com/2019/08/14/greta-thunberg-sets-sail-to-go-to-usa-for-un-climate-talks>

